

Győri Ítéltábla
Gf.IV.20.352/2011/5.szám

A Győri Ítéltábla dr. Besze Katalin ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Menyhárt Ádám ügyvéd által képviselt **alperes** ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2011. május 31. napján meghozott 1.G.40.035/2009/31. számú ítélete ellen a felperes által 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes által 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy a felperest marasztaló rendelkezések és a perköltség viselésre vonatkozó rendelkezések mellőzésével kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 4.440.000,- (Négymillió-négyszáznegyvenezer) Ft tőkét és ennek 2008. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat + 7 % mértékű késedelmi kamatot.

Az alperes által viszontkeresettel érvényesített hibás teljesítésből eredő kártérítési igény tekintetében az ítéltábla az ítéletet hatályon kívül helyezi és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A feljegyzett 900.000,- (Kilencszázezer) Ft kereseti illetékből az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására felperes 599.400,- (Ötszázkilencvenkilencezer-négyszáz) Ft, míg az alperes 300.600,- (Háromszázezer-hatszáz) Ft-ot tartozik megfizetni az államnak.

Köteles megfizetni az alperes 15 napon belül a felperes részére 492.000,- (Négyszázkilencvenkettőezer) Ft elsőfokú perköltséget. Ezt meghaladóan az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A feljegyzett fellebbezési illetékből a felperes 639.000,- (Hatszázharminckilencezer) Ft-ot, az alperes 261.000,-Ft-ot köteles megfizetni az illetékügyben eljáró hatóság felhívására az államnak.

Felperes 15 napon belül köteles megfizetni az alperes részére 202.000,- (Kettőszázkettőezer) Ft összegű másodfokú perköltséget.

Megállapítja a másodfokú bíróság, hogy a hatályon kívül helyezett rendelkezésekkel kapcsolatosan a felperes első- és másodfokú perköltségének összege 472.000,-

(Négyszázhetvenkettőezer) Ft, az alperes első- és másodfokú perkölségének összege 949.000,- (Kilencszáznegyvenkilencezer) Ft.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Veszprém Megyei Bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 888.000,-Ft-ot és külön felhívásra az államnak 900.000,-Ft feljegyzett illetéket. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000,-Ft perkölséget. Rendelkezett, hogy egyéb költségeiket a felek maguk viselik. A fentieket meghaladóan a bíróság a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította.

Ítéletének tényállásában rögzítette, hogy alperes ajánlattételre felhívását, majd a felperes ajánlattételét követően az alperes 2007. február 12. napján írásban megrendelte a felperestől 6 db - S személygépkocsikba beépítendő alkatrészek gyártására alkalmas - szerszám gép tervezését és gyártását. A felperesnek két-két kivágó szerszámot, húzó-bordanyomó szerszámot és kétféle lyukasztószerszámot kellett készítenie, összesen 37.000.000,-Ft + ÁFA ellenértékért.

Az alperes a gyártandó szerszámokra többféle utasítást fogalmazott meg: a kivágó szerszám vezetőoszlopos automata adagolású, a húzó-bordanyomó szerszám esetében egy szerszámházba kell elhelyezni mind a jobbos, mind a balos alkatrész gyártására szolgáló szerszámelemeket, a teríték behelyezése kézzel történik, a lyukasztószerszámnál az oldalfalakon lévő lyukasztásokat kulisszával kell megoldani. Teljesítési határidőként 2007. április 30. napját jelölték meg azzal, hogy késedelem esetén a vállalkozó heti 2 % kötbért köteles fizetni. Alperes megadta a szerszámokat hordozó présgépeinek jellemzőit. Meghatározta a szerszámokkal készítendő elvárt évi darabszámot is. Átadta a felperes részére az elkészítendő autóalkatrészek 3D-s, 2D-s dokumentációját, rajzait. Tényként állapítható meg, hogy a szerződéskötést megelőzően konkrétan meghatározott szerszámfelépítés, azaz - alul van a húzóbéllyeg, körbe ránc tartó, amely a húzás végén feladja a darabot, felül van a matrica, amelynek közepében mozog a kiütő - a megrendelésben már nem szerepelt.

Felperes a gépeket az alperes által ajánlott alvállalkozókkal tervezte. A kivágó szerszámot maga, míg a húzó-bordanyomó szerszámot és lyukasztó szerszámot szintén alvállalkozóval, az "A" Kft.-vel készítette. A peres felek, valamint az "A" Kft. és az alperesi cég megrendelője ("B" Kft.) a szerszámtervek elkészítése során teljes körűen együttműködtek. 2007. március 20-án az alperes és megrendelője a szerszám gépek terveit jóváhagyta.

A 2007. április 3-án tartott állapotfelmérésen fény derült arra, hogy a húzó-bordanyomó szerszám a ránc tartós konstrukcióval nem alkalmas az alperes által megrendelt autóalkatrészek gyártására.

A további közös kísérletezés, szerszámgépfejlesztés sem vezetett eredményre, ezért 2007. május 24-én a felek közösen a bordanyomó berendezés ránc tartó nélküli konstrukciója mellett döntöttek.

Az eltérő műszaki megoldásból eredően a húzó-bordanyomó berendezésen többféle változtatást kellett végrehajtani, részben ehhez kapcsolódóan a lyukasztószerszám és a kivágó szerszám is további módosításra szorult.

A szerszámok átadás-átvételére 2007. szeptember 5-én került sor. Ezt követő további korrekciók után felperes 2007. szeptember 28-án szolgáltatva a sorozatgyártásra és méretarányos alkatrészek gyártására alkalmas szerszámgepeket.

2007. október 19-én a húzó-bordanyomó szerszám húzókerete eltört, amit felperes egy feszítőkeret ráhelyezésével javított.

Alperes a késedelmi kötbérigényére, valamint a szerszámokkal kapcsolatos minőségi kifogásokra tekintettel a vállalkozói díjból 17.760.000,-Ft-ot nem fizetett meg.

A felperes kereseti kérelmében az alperes által visszatartott 17.760.000,-Ft összegű vállalkozói díj és ennek 2008. január 1. napjától járó késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra, hogy a megrendelt gépeket működőképes, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban legyártotta, az esetleges hibákat korrigálta, így a kikötött ellenérték teljes összegére alappal tart igényt. A teljesítés késedelme az alperes által szolgáltatott helytelen műszaki dokumentáció és az alperes által meghatározott, nem megfelelő ránc tartós konstrukció miatt szükségessé váló módosítások következtében állt elő. Hangsúlyozta, hogy a felek a teljesítési határidőt 2007. június 15. napjára módosították.

Alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. 23.604.653,-Ft összegben viszontkereset terjesztett elő és kérte a felperes perköltségben marasztalását. Viszontkeresetének összecszerúsége egyrészt a 21 heti késedelem után járó 18.648.000,-Ft késedelmi kötbérből, másrészt a gépek - 2007. június és 2008. június között történt meghibásodásainak, köztük a húzókeret 2007. október 19-én történt törésének - 4.130.544,-Ft + ÁFA összegű javítási költségéből ered. Arra hivatkozott, hogy alperes a szerszámok tervezését és gyártását rendelte meg a felperestől azzal, hogy a szerszámok konstrukciójára, felépítésére vonatkozóan utasítást nem adott. Javaslatával a kivitelezéshez kívánt segítséget nyújtani a felperesnek. 2007. február 9. napján kelt alperesi e-mail-re hivatkozással rámutatott, hogy a felperesnek „szabad kezét adott” a gépek megtervezését illetően, a késedelem felperes érdekkörében felmerült okokra vezethető vissza.

Felperes a viszontkereset elutasítását kérte részben arra hivatkozással, hogy a késedelmet az alperes által szolgáltatott, az általa kívánt alkatrészek gyártására nem alkalmas műszaki konstrukció okozta. Állította, hogy a szerszámok hibáit javította, teljesítése a szerződésben

és a jogszabályban foglaltaknak megfelelt. 2007. október 19-i húzókeret törése pedig annak tudható be, hogy - alperes munkavállalójának felróhatóan - két teríték került a gépbe.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a gyártandó szerszámok felépítésére, konstrukciójára nem adott utasítást, javaslataival a felperesnek kívánt segítséget nyújtani, az általa gyártott szerszámokkal előállított alkatrészek geometriai, illetve méretbeli tulajdonságait tekintve nem felelnek meg az alperes és megrendelője elvárásainak. Felperes felelőssége az, hogy a később alkalmatlannak bizonyuló ránc tartós konstrukciót alkalmazta. A hibátlan alkatrészek gyártására alkalmas szerszámgépek késedelmes elkészülte a felperes érdekkörében bekövetkezett okokra vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság az alperesi viszontkeresetnek a késedelmi kötbérre alapított részét a Ptk. 246. §. alapján - figyelemmel a felperes 21 heti késedelmére - 18.648.000,-Ft összegben megalapozottnak találta, amelybe beszámította a felperest a Ptk. 389. §. alapján megillető vállalkozói díj 17.760.000,-Ft összegét és a fennmaradó 888.000,-Ft megfizetésére kötelezte a felperest.

Az elsőfokú bíróság a viszontkeresetnek a hibás teljesítésre alapított kártérítési igény megfizetésére vonatkozó részét elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy az alperes elmulasztotta a bizonyítási indítványai előterjesztésére nyitva álló, a 27. sorszámú jegyzőkönyvben - a Pp. 141. §. (2) és (6) bekezdésében írtak terhével - adott 8 napos határidőt, így a késedelmesen előterjesztett nyilatkozatát és csatolt bizonyítékait a bíróság figyelmen kívül hagyta. Utalt arra a bíróság, hogy az alperes által 2011. május 6-án benyújtott iratok önmagukban nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy ténylegesen az alperes által állított költségekkel járt a szerszámok kijavítása. A csatolt költségkimutatások egy része alperes saját előadásának tekintendő, a számlák pedig a kellő szakértelemmel nem rendelkező bíróság számára nem teszik azonosíthatóvá, hogy a számlákban foglalt tartalom ténylegesen a hibás szerszámok javításához volt-e szükséges. Mivel alperes a 2011. március 24-i felhíváshoz képest bizonyítékait késve nyújtotta be, másrészt további bizonyítás felvétele lenne szükséges az alperesi előadások bizonyítására, amely a per befejezését késleltetné, ezért a bíróság a Pp. 141. §. (6) bekezdésében írtakra is figyelemmel további bizonyítást mellőzte, a kártérítési igényt, mint alaptalant elutasította.

Az ítélettel szemben mindkét fél fellebbezéssel élt.

Alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a kártérítési igényre vonatkozó viszontkeresetnek is adjon helyt és kötelezze a felperest 5.844.653,-Ft összegnek alperes javára való megfizetésére. Előadta, hogy a viszontkereset jogalapja és összecszerúsége is 2009. június 18. napján előterjesztésre került. A 2011. május 6-án alperes által csatolt iratok a viszontkeresetet részletezték, nívumot nem tartalmaztak, az iratok egy része már a per korábbi szakaszában is csatolásra került, illetőleg a korábban benyújtott CD-n is szerepelt. Alperest tehát késedelem nem terhelte a bizonyítási indítvány megtételével kapcsolatosan, mert az már korábban, 2011. március 24-ét megelőzően is a bíróság rendelkezésére állt, ezért a Pp. 141. §. (2), (6) bekezdései alkalmazásának nem volt helye.

Rámutatott az alperes, hogy a Veszprém Megyei Bíróság 2011. május 19. napján folytatólagos tárgyalást tartott, amelyen az alperes 2011. május 6. napján benyújtott beadványában írtakat is tárgyalta, annak tartalmára felperes is nyilatkozatot tett, így e körben a további bizonyítás mellőzésének elkésettség okán nem volt helye.

Kiemelte, hogy alperes a javításokat maga végezte, így további írásbeli dokumentáció, számlák csatolására nincs lehetősége.

Sérelmezte, hogy a megyei bíróság anélkül utasította el az alperes viszontkeresettel érvényesített kártérítési igényét, hogy a bizonyítási teherről újabb kioktatást tett volna. Amennyiben az elsőfokú bíróság a 2011. március 24-i tárgyalásig lefolytatott bizonyítás alapján közli, hogy mely tények szorulnak további alátámasztásra, úgy alperesnek lehetősége lett volna - szakértőhöz intézendő kérdés formájában - további bizonyítási indítvány előterjesztésére.

Az elsőfokú bíróságnak a per késleltetése nélkül lehetősége lett volna részítélettel dönteni a felperesi keresetről, és a viszontkereset tekintetében pedig a bizonyítási eljárás lefolytatásának nem lett volna akadálya. Utalt arra, hogy a felperes által nem egyértelműen vitatott kártételek tekintetében a viszontkeresetnek helyt kellett volna adni.

Az ítélettel szemben a felperes is fellebbezéssel élt és kérte annak megváltoztatását, a viszontkereset kötbérigényre vonatkozó részének elutasítását. Az elsőfokú eljárásban előadottakat részben megismételve hangsúlyozta, hogy alperes a szerszámokat határozott feltételekkel rendelte meg, amelyek közt szerepelt az is, hogy a húzó-bordanyomó szerszám ránc tartós kivitelben készüljön.

Utalt a felperes azon korábbi alperesi álláspontra, miszerint a felek közti szerződés már a 2007. február 9-i felperesi ajánlattal létrejött, amely alperesi kondícióként kétséget kizáróan tartalmazza a ránc tartós kivitelt. Alperes nyilatkozott úgy, hogy a szerződés létrejöttéhez a 2007. február 12-én kelt megrendelésre nem volt szükség. Azonban alperes a 2007. február 12-i megrendelésében is visszautalt a korábbi egyeztetéseken elhangzottakra és az ajánlatban rögzítettekre. Kiemelte, hogy "C" 2007. február 9-én kelt e-mail-je sem értékelhető akként, hogy alperes eltekintene a ránc tartós kiviteltől. Hivatkozott "D", "E" és "F" tanúvallomásaira, amelyek egyértelműen megerősítik, hogy a ránc tartós kivitel határozott alperesi feltétel volt.

Hangsúlyozta a felperes, hogy a húzó-bordanyomó szerszám gyártásának késedelme eredményezte a másik két szerszám későbbi elkészültét is. Ezeken a szerszámokon alperes kérelmére egyéb változtatások is történtek (pl.: görgős csúszda).

Hangsúlyozta a felperes, hogy az alperes által kívánt és a 3D-s modellnek megfelelő alkatrész ránc tartós kivitelű szerszámmal is elkészíthető lett volna, amennyiben alperes hozzájárul egy úgynevezett kalibráló szerszám beiktatásához.

Az alperes által előállított munkadarabok esetleges mérethelyességi, vagy geometria pontatlanságait az okozta, hogy az alperes nem használta a gyártás során a felperes által megjelölt kenőanyagot.

A mélyhúzó-bordanyomó szerszám törése, - tekintettel "G" és "H" vallomására is - arra vezethető vissza, hogy két alkatrészt tettek a szerszámba. A perben eljáró igazságügyi szakértő ("I") szakvéleménye e körben is megalapozatlan. A szakértő a húzó-bordanyomó szerszám törését azért tekinti felperesi érdekkörben felmerülő kifáradásos törésnek, mivel a felperes a szilárdságtani méretezésnél nem a Wöhler 1, 2, 3-as módszert alkalmazta. Ezzel szemben a fellebbezés rámutat arra, hogy a hivatkozott módszer a tudomány mai állása szerint a perbeli húzógyűrű szilárdságtani méretezésére nem alkalmas, arra csak a nagyobb részletességgel dolgozó, úgynevezett véges elem módszer használható, amit a felperes is alkalmazott a mélyhúzó bordanyomó szerszám szilárdságtani méretezésére. Ebből következően a törés oka az alperesi dolgozók munkavégzésében keresendő. Hangsúlyozta, hogy a beszerzett szakértői vélemény megalapozatlan, a feltett kérdések egy részét nem vagy felületesen válaszolja meg, így ítéleti döntés alapjául nem szolgálhat.

A felperes másodlagos kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult a fellebbezési kérelemmel érintett körben.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme a felperesi fellebbezés elutasítására és az elsőfokú ítéletnek a kötbérigénnyel kapcsolatos rendelkezéseinek helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése részben megalapozott, az alperes fellebbezése megalapozott.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem és a viszontkereset késedelmi kötbérre vonatkozó része tekintetében a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta - a teljesítési határidőre vonatkozó alábbi kiegészítéssel - helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései részben - a késedelmi kötbér összege kivételével - helytállóak.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy peres felek között a Ptk. 389. §. értelmében vállalkozási szerződés jött létre, amely alapján a felperes 2007. szeptember 27. napjára - többszöri korrekciót követően - azonban működőképes és sorozatgyártásra alkalmas állapotban a 6 db szerszámgépet elkészítette, így felperes a vállalkozói díj alperes által visszatartott 17.760.000,-Ft összegére alappal tartott igényt.

Alperes viszontkeresetével - a teljesítési határidő felperes általi elmulasztása miatt - 18.648.000,-Ft kötbérigényt, valamint a felperes hibás teljesítése okán alperesnél felmerülő javítási költség címén bruttó 4.956.653,-Ft összegű kárigényt érvényesített.

Az elsőfokú bíróság az alperes késedelmi kötbérigényét azért látta megalapozottnak, mivel úgy foglalt állást, hogy a felek közti szerződés 2007. április 30. napja helyett 2007. szeptember 28-án történt késedelmes teljesítése a felperesnek felróhatóan következett be. A gépek tervezésére - és nemcsak gyártására - vállalkozó felperes ugyanis olyan kivitelezési

konstrukciót választott és valósított meg, amely az alperes által meghatározott alkatrészek gyártására nem volt alkalmas.

A 2007. február 12-én kelt megrendelés szövege, az alperes által 2007. február 9. napján küldött e-mail alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy alperes a szerszámok felépítésére vonatkozó konkrét feltételeket a felperessel szemben nem szabott. Alperes, mint korrekt szerződő partner ajánlásokkal, és tevékeny együttműködéssel segítette a felperest, hogy általa vállalt szolgáltatást, azaz a gépek tervezését és gyártását szerződésszerűen, határidőben teljesíteni tudja.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság fentiekben részletezett álláspontját a létrejött szerződés tartalma, az alperes által támasztott kondíciók és teljesítési határidő tekintetében nem osztotta. A 2007. február 12. napján kelt megrendelést megelőző ajánlatkérés és ajánlattétel tartalma alapján - melyek egyértelműen a szerszámok ránc tartós kivitelben történő megrendelésére vonatkoztak és amelyekre a 2007. február 12-én kelt megrendelés szövege is visszautal -; "D", "E" és "F" tanúk vallomásai alapján; továbbá a 2007. február 12-én kelt megrendelés egyéb előírásait értelmezve - miszerint a szerszámterveket a megrendelővel kell véleményeztetni, a szerszámok készültségi fokáról kéthetente állapotjelentést kell készíteni -; végül pedig azon tényből, hogy a 6 db szerszám konstrukciójának kifejlesztésében és részben a kivitelezésben is (pl.: terítékek) az alperes is tevékenyen részt vett, az ítélet tábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes ránc tartós konstrukciós javaslata - aki maga is hasonló profilú gépek gyártásával foglalkozó szakcég - konkrét megrendelői utasításnak tekinthető, amelytől a felperesi vállalkozó az alperes hozzájárulása nélkül nem térhetett el.

Alperes 2007. február 9-én kelt e-mail-je, amelyben közli, hogy *„amennyiben a tervezőkkel folytatott megbeszélés során új, jobb ötletek merülnek fel a szerszámok kialakítását követően, mi azt örömmel támogatjuk. Altalunk az ajánlatkészítés során elképzelt szerszámok és a konkrét megvalósíthatóság célszerűség között természetesen lehetnek elképzelések, így nyugodtan élhetnek ők, illetve a tervezők is javaslatokkal. A lényeg, amihez ragaszkodunk, a szerszámok darabszáma, az ára, a határidő és a jelzett nagy darabszámhoz készült garantált élettartamú, minőségű, üzembiztos szerszámok"* alperes nyitottságának ad hangot a tervezők, és a felperes célszerűbb megvalósítási javaslatai iránt, azonban nem értékelhető akként, hogy felperes egyoldalúan eltérhet a ránc tartós kivitelben megrendelt és a - tervezőkkel, alperes megrendelőjével, felperes alvállalkozójával is egyeztetett - s 2007. március 20-án közösen elfogadott szerszámtervektől.

Az alperesi és felperesi szakcég által is megvalósíthatónak tartott ránc tartós kivittől a felek csak 2007. május végén tekintettek el.

Az alperes által is jóváhagyott, és a 2007. április 3-i állapotfelmérést követően is (!) támogatott, ám alkalmatlannak bizonyult ránc tartós konstrukció utólagos megváltoztatására tekintettel - ami a húzó-nyomó szerszámon további módosításokat tett szükségessé és egyben a teríték kivágó és lyukasztó berendezéseknek a ránc tartó nélküli húzó-nyomó szerszámhoz való igazítását tette szükségessé, ezáltal későbbi elkészültét indukálta - a peres felek a beszállítás végső dátumát 2007. június 15. napjában határozták meg.

A teljesítési határidő 2007. június 15. napjára történő - alperes által vitatott - módosítását felperes az elsőfokú eljárásban következetesen állította. Ezt támasztja alá az alperes által a 2007. május 24-én megtartott állapotfelmérésről 2007. május 28-án kelt és alperes megrendelője részére adott tájékoztatás is (1/F/4.). A tájékoztató levél alperes egyetértését tükrözi a felperes által - konstrukcióváltás miatt - a beszállítás végső dátumaként vállalt, 2007. június 15-i teljesítési határidő tekintetében.

A fentiekből tehát az következik, hogy az alperes által megszabott és a felperes által is kivitelezhetőnek ítélt műszaki megoldással a húzó-bordanyomó szerszám - és ebből eredően a terítékvágó és lyukasztó szerszám sem - volt az eredetileg megszabott 2007. április 30-i határidőben kivitelezhető, ezért a felek a teljesítési határidőt 2007. június 15. napjára módosították.

Tény, hogy a felperes - az immár ránc tartó nélküli konstrukció ismeretében vállalt -, 2007. június 15-i határidő helyett, 2007. szeptember 28. napjára szolgáltatta a 6 db szerszámgépet működőképes állapotban. Figyelemmel arra, hogy késedelmét 2007. június 15. napját követően kimenteni nem tudta, ezért az ítéltábla ezen időponttól kezdődő 15 heti késedelem tekintetében az alperes késedelmi kötbérigényét a kikötött heti 2 % mértékben, 13.320.000,- Ft összegben megalapozottnak látta.

Az alperesnek járó kötbér összegét a felperesnek fizetendő 17.760.000,-Ft összegű vállalkozói díjba a Ptk. 296. §. (1)-(2) bekezdései értelmében beszámítva az ítéltábla részítéletében az alperest 4.440.000,-Ft és ennek 2008. január 1-től járó kamatai felperes részére való megfizetésére kötelezte. E körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A felperes hibás teljesítése okán az alperesnél felmerülő javítási költségekre alapított viszontkeresetet az elsőfokú bíróság elutasította, mivel az alperes elmulasztotta a bizonyítási indítványok előterjesztésére, részletes nyilatkozata megtételére a Pp. 141. §. (2) és (6) bekezdésében írtak terhével tett felhívásában foglalt határidőt. Ezért az elsőfokú bíróság az alperes elkészen, - azonban a 2011. május 19. napjára tűzött folytatólagos tárgyalást megelőzően - május 6-án benyújtott beadványában írtak mellőzésével a rendelkezésre álló adatok alapján hozta meg döntését. Az alperesi viszontkeresetet e körben bizonyítottság hiányában elutasította.

A Pp. 3. §. (3) bekezdésében írtak szerint a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. A Legfelsőbb Bíróság 1/2009 (VI.24.) PK véleményben kifejti, hogy a tájékoztatást a bíróságnak a fél részére az eljárás olyan szakaszában kell megadnia, amikor a bizonyítandó tények már ismertek és megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában bizonyítási kötelezettsége tartalmával. A tájékoztatásnak az adott tényállításokra vonatkozóan egyediesítettnek és teljes körűnek kell lennie, folyamatosan igazodnia kell a felek per során változó nyilatkozataihoz. Amennyiben

a fél tényállításának igazolásához szakértő kirendelése szükséges, úgy a tájékoztatásnak erre is ki kell terjednie.

Az elsőfokú bíróság a 2010. február 22. napján megtartott tárgyaláson (8. sz. jkv.) tájékoztatta az alperest, hogy bizonyítania kell a szerszámok hibáit, hogy a mélyzúzó szerszám törése a felperes hibás teljesítése miatt következett be, és igazolnia kell, hogy a javítás anyagkölségeként és munkadíjaként az általa megjelölt összegű kára merült fel.

Ezt követően a bíróság számos tanút hallgatott meg, terjedelmes papíralapú és elektronikus dokumentáció becsatolása történt. Noha a bizonyítási eljárás elsősorban a késedelmes teljesítés okai és alperes kötbérigényének megalapozottsága körében folyt, azonban a rendelkezésre álló adatokból 2011. március 24-én levonhatónak tűnt az a következtetés, hogy a teljesítést követően, 2007. októberében és azt követően is történt meghibásodás, melyet részben vagy egészben alperes javított ("C" 2007. október 13-án kelt e-mail-je, húzókeret törése, "J" és "K" tanúvallomása is).

A felperes hibás teljesítéséből eredő meghibásodások tisztázását követően a kijavításhoz szükséges munkálatok köre és anyagkölsége szakértővel (is) igazolható. Erre a körülményre ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság is utal.

A 27. jegyzőkönyvben foglalt a Pp. 141. §. (2)-(6) bekezdésében írtak terhével történt felhívás a per aktuális szakaszában nem felelt meg a Pp. 3. §. (3) bekezdése és a hivatkozott PK véleményben megfogalmazott, és a bíróság által adandó tájékoztatással szemben támasztott - a fentiekben ismertetett - követelményeknek.

A nyilatkozatok és bizonyítási indítványok megadott határidőben történő előterjesztésére - mellőzés terhével - az elsőfokú bíróság csak azt követően hívhatta volna fel az alperest, hogy - szükség esetén a Pp. 8. §. (4) bekezdésben írtak alkalmazásával - a jogvita kereteit a viszontkereset kárigényre vonatkozó része tekintetében is tisztázza, és tájékoztatja az alperest, hogy a maga által végzett javítások költségvonzatát szakértői bizonyítással is igazolhatja.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §. (3) bekezdésében írtak sérelmével utasította el bizonyítottság hiányában az alperes kárigényre alapított viszontkeresetét. Ezért az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét ekörben a Pp. 252. §. (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak részletesen nyilatkoznia kell az alperest, hogy a viszontkeresete ténybeli alapjául megjelölt meghibásodások mikor következtek be, milyen jellegű meghibásodás történt, milyen anyagkölséggel és munkaráfordítással történt a javítás.

A felperes erre vonatkozó részletes nyilatkozatát követően lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy a Pp. 3. §. (3) bekezdésben írt kötelezettségének kielégítően eleget tegyen, és szükség szerint szakértő bevonásával megalapozottan foglaljon állást abban a kérdésben, hogy a többször módosított és a felperes által 2007. szeptember 28. napjára gyártott és

többször módosított szerszámgépek megfelelnek-e a jogszabályban, illetőleg a felek közti szerződésben meghatározott tulajdonságoknak, ennek hiányában az alperes által elvégzett javítások, az általa megjelölt anyag- és munkadíj költségek indokoltak voltak-e.

Utal az ítéletábra arra, hogy a hivatkozott PK vélemény 11. pontja értelmében, ha az eljárás befejezését a megadott határidőn túl előterjesztett bizonyítás nem késlelteti, a bíróság - a késedelem alapos oka meglétének vizsgálata nélkül - a bizonyítást fogantatosíthatja. Alperes május 6-i iratát elkésztett, azonban a május 19-i tárgyalást megelőzően előterjesztette, arra a felperes a tárgyaláson - melyen a szakértő is jelen volt - nyilatkozatot is tett, így a május 6-án előterjesztettek érdemi vizsgálata a per befejezésének számottevő késedelmét nem eredményezte volna.

A perköltség viseléséről az ítéletábra a Pp. 81. §. (1) bekezdése alapján az alábbiak szerint döntött.

A perben 341.250,-Ft szakértői költség, 35.000,-Ft a szakértő személyes megjelenésével felmerült költség merült fel, amelyet a felek közel fele-fele arányban előlegeztek. A felperes kereseti kérelme után feljegyzett 900.000,-Ft illeték, valamint az alperes lerótt a viszontkeresetére 900.000,-Ft illetéket. Figyelembe véve a részítélettel elbírált kereseti- és viszontkereseti kérelmet a felperes 63 %-ban, alperes 37 %-ban tekintendő pernyertesnek. A kereseti kérelem 17.760.000,-Ft összegű és a kötbérigénnyel érintett viszontkereset 18.648.000,-Ft összegű pertárgyértékét figyelembe véve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján a felperes javára 940.000,-Ft, míg alperes javára 552.000,-Ft ügyvédi munkadíj vehető figyelembe, amelyek beszámításával az alperes 388.000,-Ft + ÁFA ügyvédi munkadíj felperes részére történő megfizetésére köteles. A kereseti kérelemre tekintettel 900.000,-Ft illeték került feljegyzésre, a viszontkereset részítélettel elbírált része tekintetében pedig az alperes 720.000,-Ft illetéket rótt le. Figyelembe véve a felperes 63 %-os pernyertességét, a felperes a feljegyzett illetékből 599.400,-Ft illeték állam javára való megfizetésére, míg az alperes - tekintettel a 720.000,-Ft lerótt illetékre - további 300.600,-Ft feljegyzett illeték állam javára való megfizetésére köteles.

Tekintettel arra, hogy a szakértői díjak felek általi előlegezési aránya (50 % - 50 %), lényegileg nem tér el a viselési aránytól, ezért a bíróság úgy rendelkezett, hogy e körben költségeket maguk viselik.

A másodfokú eljárásban a kötbérigény elutasítására vonatkozó felperesi fellebbezés 29 %-ban lett eredményes, így ennek arányában a feljegyzett fellebbezési illetékből 639.000,-Ft-ot a felperes, 261.000,-Ft-ot az alperes köteles megfizetni az államnak. A felperes által alperesnek fizetendő, a hivatkozott IM rendelet alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség összege 159.000,-Ft + ÁFA = 202.000,-Ft.

A kárigényen alapuló viszontkereseti rendelkezés hatályon kívül helyezésére tekintettel az ítéletábra a felperes ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltségét bruttó 472.000,-Ft összegben, az alperes első- és másodfokú perköltségét - az általa a viszontkeresetre lerótt 900.000,-Ft illeték arányos részére (180.000,-Ft) és a lerótt 297.400,-Ft fellebbezési illetékre is tekintettel - az ügyvédi munkadíjjal együttesen 949.400,-Ft-ban állapította meg a Pp. 252. §. (4) bekezdése alapján.

Győr, 2012. május 23. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: